

Læreplan for lokal opplæring-togleder

Læreplan for:	Togleder
Kravstiller kompetanse:	Fagansvarlig framføringssikkerhet

Eier av læreplanen

Konserndirektør i Kunde og trafikk

Utarbeidet av

HR og Fagansvarlig framføringssikkerhet i Kunde og trafikk

Henvisning til gjeldende kompetansekrav

Det henvises det til gjeldende minimum kompetansekrav for funksjoner og oppgaver med betydning for sikkerheten, som er definert og beskrevet i Agresso kompetanseregister

Agressokode

Relevante koder i Agresso kompetanseregister:

- FO 1022 - togleder

Dokumentasjon av opplæringen

Elektroniske skjemaer for registrering av kompetanse skal benyttes. Dokumentasjon av godkjenningen sendes automatisk for registrering i personalmappen ved Administrasjonsavdelingen, Kompetanseregistrering, Hamar.

Innledning

Læreplanen skal beskrive kvalifikasjonsnivåer for kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse innenfor tre læringsområder: teoretisk og faktaorientert kunnskap, tekniske og ikke- tekniske ferdigheter, og evnen til å ta ansvar og å være selvstendig.

Læremålene skal sikre at togleder få en grundig forståelse for at toglederfunksjonen i mange tilfeller er en sikkerhetsbarriere mot ulykker og uønskede hendelser, samt sikre at togleder får en god trafikal forståelse.

Læreplanen konkretiserer hovedmål i delmål, gir oversikt over opplæringen og hva som skal læres som en kryssreferanse mellom forskriftskrav og opplæringsplan.

Opplæringen er fordelt på temaer med forskjellige leksjoner. I læreplanens leksjoner brukes bestemte ord og uttrykk for å beskrive hvordan læringsbegrepet skal forstås og hvor grundig læringen skal være. Dette vil igjen ha betydning for hvilken vekt emnet skal ha og hvilke undervisningsmetoder og test/prøvemethoder som velges. Læringskompleksiteten øker for hvert nivå.

Læreplanen er utarbeidet basert på gjeldene krav og forskrifter.

Arbeidsform togleder

Det kreves stor grad av egeninnsats under opplæringen. Togleder skal føre loggbok for praktisk trening under hele opplæringen. Loggboken og eventuelle resultater fra progresjons prøver skal være tema i oppfølgings samtaler med leder. Ved oppfølgings samtaler gis det tilbakemelding på progresjon og egenhet, samt iverksettelse av forbedringstiltak ved behov.

Krav til forkunnskaper

Medarbeidere som skal gjennomgå opplæringen må ha bestått eksamen som trafikkleder (togleder).

Hovedmål for lokal opplæring for togleder

Opplæringen har som mål å gi togleder de beste faglige forutsetninger og personlige egenskaper for trafikkstyring ved eget trafikkområde på en sikker og effektiv måte. Opplæringen gir grunnlag for å praktisere som togleder ved egen trafikkstyringssentral, og ha ansvar for trafikkstyring, koordinere trafikkavviklingen mot togselskapene og internt i trafikkstyringssentralen og iverksette varsling ved driftsforstyrrelse, uønskede hendelser og ulykker. Etter endt opplæring kan togleders kunnskaper, ferdigheter og kompetanse konkretiseres i følgende innlæringsmål:

Innlæringsmål for kunnskaper

- Togleder skal ha kunnskap om jernbaneinfrastruktur og om trafikkstyring.
- Togleder skal ha kunnskap om lokale forhold, og andre lover og regler som er nødvendig for sikker og effektiv trafikkstyring
- Togleder skal ha kunnskap om togleders rolle i samspillet mellom de ulike funksjoner i forbindelse med trafikkstyring.
- Togleder skal ha kunnskap om betjening av tekniske anlegg.

Innlæringsmål for ferdighet

- Togleder skal kunne gjøre rede for sine faglige valg basert på gjeldende regler og prosedyrer.
- Togleder skal kunne betjene tekniske anlegg, samt utføre trafikkstyring.
- Togleder skal kunne bruke dokumentasjon for å håndtere et avvik eller en uønsket hendelse, iverksette tiltak/prosedyrer avhengig av oppstått situasjon.

Innlæringsmål for generell kompetanse

- Togleder skal ha forståelse for jernbanens høye prioritering av sikkerheten, og togleders ansvar for å arbeide systematisk for kontinuerlig forbedring av sikkerheten, for å unngå skade på mennesker, miljø og materielle verdier.
- Togleder skal kunne bygge relasjoner med andre togledere, andre yrkesgrupper i jernbanedriften, støttefunksjoner og med jernbaneforetakenes kunder.
- Togleder har forståelse og kan utøve godt samspill med andre funksjoner, for å få en sikker og punktlig togframføring.
- Togleder innehar nødvendige språkferdigheter, og skal gjøre rede for nøyaktighet i kommunikasjon, og utførelse av arbeidsoppgaver.

Opplæringen gjennomføres som en kombinasjon mellom teori og praksis.

Krav til pensum

Pensum omhandler Strekningsbeskrivelsen (SJN) og Beredskapsportalen, samt interne krav og instruksjoner som ligger i regelverk for operativt personell (ORV) og i styringssystemet for Bane NOR-Kunde og trafikk, og brukerveiledninger for de tekniske anleggene. Aktuelt pensum er beskrevet for hver leksjon.

Varighet på teori og praksis

Opplæringen gjennomføres med en kombinasjon av teori og praksis. Teoriundervisning og praktisk trening i simulator foregår ved Norsk jernbaneskole og/eller ved trafikkstyringssentralene. Ved praktisk trening i en Trafikkstyringssentral skal togleder gå sammen med en veileder.

Arbeidsform er beskrevet under hvert tema, og utdypes i opplæringsplanen.

I den praktiske opplæringen legges det opp til at det øves på det togleder har gjennomgått av leksjoner før trening ved en sentral

Den teoretiske og praktiske opplæringen er fordelt slik:

Trafikkstyringssentral	Varighet teori (dager)	Varighet praksis (uker)	Merknad (f.eks. anlegg)
Narvik	5	6-8	
Trondheim	6+1	6-8	1 dag til eksamen
Hamar	10	10-12	
Oslo	1	2	Opplæring i lokale forhold (Vicos)
	12	15	Teori er inkludert i praksis fordelt utover i perioden (Ebicos/GS)
	12	10	Teori er inkludert i praksis fordelt utover i perioden (ESTW)
	4	1	ERTMS
Drammen	10	6-8	
Kristiansand	3	3	Totalt 3 uker opplæring (4 vakter, befaring og teori). 5 vakter etter eksamen

Trafikkstyringssentral	Varighet teori (dager)	Varighet praksis (uker)	Merknad (f.eks. anlegg)
Stavanger	5	4	
Bergen	4	2-4	

Antall deltakere

Det er opp til hver enkel togdriftsleder hvor mange deltakere som kan delta på opplæringen samtidig

Kompetansekrav til opplæringspersonell og sensorer

Kompetansekrav til opplæringspersonell som skal gi teoriundervisning og være sensor for lokal opplæring er beskrevet under funksjonene Opplæringspersonell (FO-1290) og sensor (FO-1288) i Agresso

Togdriftsleders ansvar

Togdriftsleder har ansvar for å sikre god kvalitet i gjennomføring av opplæringen i Trafikkstyringssentralen, herunder sørge for;

- At togleder på opplæring skal ha tjeneste med minimum to ulike togledere (dersom dette er mulig)
- Å stille klare forventninger til togledere som har med elev på opplæring
- At togledere fyller ut vurderingsskjema for elever de har med på opplæring
- At opplæringen evalueres løpende og eventuelle korrigerende tiltak iverksettes
- Å stille klare forventninger til veilederne
- Å etablere rapporteringsrutiner for veilederne som skal rapportere ukentlig på følgende punkter;
- Egnethet
- Oppmøte
- Interesse og initiativ
- Møte forberedt
- Teoretisk framdrift i forhold til læremål
- Praktisk forståelse og utførelse i forhold til læremål

Prinsipper for prøving / sertifisering

Vurdering under opplæringen

Under opplæringen blir togleder vurdert i forhold til teoretisk og praktisk kunnskap, samt evne til å håndtere varierende trafikksituasjoner. Togleder skal ha praksisperioder i trafikkstyringssentralene. Simulator kan benyttes der det er mulig ved vurdering av praktisk kunnskap, samt gjennomføring av progresjonstester underveis i opplæringen. Progresjonsprøvene skal gjenspeile læringsmålene satt i læreplan og opplæringsplan.

Norsk jernbaneskole (for de fagene det gjelder) og togdriftsleder har ansvar for å melde togleder opp

til eksamen når togleder vurderes kvalifisert til å bestå eksamen.

Prøver og eksamener vurderes etter karakterskalaen 0 – 5.

Karakter	Progresjonsprøver i simulator og praktisk/muntlig eksamen
5	Bestått Togleder overvåker og styrer trafikken svært effektivt. Togleder viser god helhetsoversikt og svært god kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene. I tillegg vises svært gode kommunikasjons- og samarbeidsevner.
4	Bestått Togleder overvåker og styrer trafikken effektivt. Togleder evner å løse opp i trafikale avvikssituasjoner. Togleder viser helhetsoversikt og god kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene. I tillegg vises gode kommunikasjons- og samarbeidsevner.
3	Bestått Togleder styrer og overvåker trafikken på en god måte, men foretar enkelte uheldige prioriteringer og disposisjoner som påvirker effektiviteten i trafikkavviklingen, men som likevel løses tilfredsstillende. Togleder viser nødvendig kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene. Togleder viser tilfredsstillende kommunikasjons- og samarbeidsevner.
2	Ikke bestått Togleder styrer og overvåker trafikken, men foretar flere uheldige og/eller manglende prioriteringer og disposisjoner som påvirker effektiviteten i trafikkavviklingen. Togleder evner ikke å løse trafikale utfordringer tilfredsstillende. Togleder demonstrerer ikke nødvendig kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
1	Ikke bestått Togleder viser manglende evne til å styre trafikken effektivt samt løse trafikale utfordringer. Togleder demonstrerer vesentlige mangler i kunnskaps- og ferdighetsmål.
0	Eksamen ikke gjennomført
Karakter	Standard ved skriftlig og muntlig eksamen
5	Bestått Togleder viser god helhetsoversikt og svært god kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
4	Bestått Togleder viser helhetsoversikt og god kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
3	Bestått Togleder viser tilstrekkelig helhetsoversikt og nødvendig kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
2	Ikke bestått Togleder viser manglende helhetsoversikt og ikke nødvendig kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
1	Ikke bestått Togleder viser vesentlige mangler i kunnskaps- og ferdighetsmål.
0	Eksamen ikke gjennomført

For å bestå eksamen må togekspeditør oppnå karakter 3. Dersom man ikke består eksamen, gis det mulighet til å gå opp til ny skriftlig eksamen en gang. Ny eksamen avlegges tidligst 1 uke etter første forsøk, og togekspeditør vil få veiledning i denne perioden. Oppnår togekspeditør mindre enn karakter 3 også på andre gangs eksamen, har man strøket og opplæringen som togekspeditør avsluttes.

Retningslinjer for sensor

Togdriftsleder og sakkyndig leder signal utarbeider en liste over godkjente sensorer for den spesifikke

opplæringen (de fagene Norsk jernbaneskole har ansvaret for). Listen utarbeides før opplæring starter og oversendes Norsk jernbaneskole. Ut i fra denne listen velger Norsk jernbaneskole v/fagsjef ut sensor(er) til den enkelte eksamen (de fagene Norsk jernbaneskole har ansvaret for). For andre fag er det Togdriftsleder som velger ut sensor.

For praktisk prøve på teknisk anlegg skal det være en sensor fra signalfag, og for strekningskunnskap skal det være en sensor fra kunde og trafikk.

Eksamener

Med eksamen menes en avsluttende prøve som godkjenner togleder til å utføre en bestemt funksjon i trafikksikkerhetstjeneste. Gjennom den lokale opplæringen kreves det at alle eksamener består.

For praktisk/muntlig prøve og skriftlig prøve strekningskunnskap skal Fagsjef for toglederutdanningen (for de fagene det gjelder) eller togdriftsleder oversende eksamensoppgaver, fasit og sensorveiledning til sensor for kvalitetssikring og godkjenning senest 1 måned før eksamen avholdes. Når eksamensoppgaver, fasit og sensorveiledning er kvalitetssikret og godkjent sender sensor en samlet tilbakemelding inn 14 dager.

Tema for eksamensoppgaver skal gjenspeile innlæringsmål og delmål beskrevet i læreplan og opplæringsplan.

Læreplan for lokal opplæring har følgende eksamener:

Eksamen	Skriftlig	Praktisk/muntlig
Teknisk anlegg	1 time	4 timer
Strekningskunnskap	2 timer	4 timer

Til eksamen skal det utarbeides følgende eksamensoppgaver:

Opplæring		Det skal utarbeides:
Tekniske anlegg	Skriftlig	- 2 oppgavesett - fasit - sensorveiledning.
Tekniske anlegg	Praktisk/muntlig	- 2 oppgavesett - fasit - sensorveiledning
Strekningskunnskap	Skriftlig	- 2 oppgavesett med Casebeskrivelse samt flere enkeltspørsmål fra pensum - fasit - sensorveiledning
Strekningskunnskap	Praktisk	- 2 oppgavesett med varierte scenarier - fasit - sensorveiledning

Det tillates ikke bruk av hjelpemidler ved skriftlig eksamen.

Klage på eksamen

Klage på praktisk/muntlig og skriftlig eksamen

Togleder kan be om en begrunnelse for eksamensresultatet på muntlig/praktisk og skriftlig eksamen. Kravet om begrunnelse framsettes skriftlig overfor fagsjefen for toglederutdanning (der det gjelder) eller fagansvarlig framføringssikkerhet i kunde og trafikk innen 10 virkedager etter at resultatet på eksamen er gjort kjent. Togleder trenger ikke begrunne hvorfor han/hun ber om begrunnelse av eksamensresultatet.

Fagsjef for toglederutdanning ved Norsk Jernbaneskole (for de anleggene det gjelder) eller fagansvarlig framføringssikkerhet i kunde og trafikk skal i begrunnelsen skriftlig gjøre rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen, og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon. Er det gitt skriftlige retningslinjer (sensorveiledning) for bedømmelsen, skal disse gjøres tilgjengelig for togleder .

Togleder har mulighet til å klage på eksamensresultater, og må begrunne dette. Dersom en togleder ønsker å fremme en klage etter å ha fått en begrunnelse på eksamensresultatet, er klagefristen 10 virkedager etter mottatt begrunnelse. Klagen må fremmes skriftlig til fagsjefen for toglederutdanning der det gjelder eller fagansvarlig framføringssikkerhet i kunde og trafikk og det må angis hva det klages på.

Fagansvarlig framføringssikkerhet i kunde og trafikk oppnevner nye sensorer som skal vurdere besvarelsen på nytt. De nye sensorene som utpekes av fagansvarlig framføringssikkerhet i kunde og trafikk utgjør klagenemnd. Klagenemnda vurderer besvarelsen mot sensorveiledningen.

Klagenemnda skal ikke ha tilgang til sensors kommentarer til den eksamen klagen gjelder og heller ikke til den eventuelle begrunnelse som er gitt for klagen. Klagenemndas avgjørelse, som kan skje til vel så gunst som ugunst for klageren er endelig og kan ikke påklages.

Fusk

Som fusk regnes uredelige handlinger eller forhold som tar sikte på å gi togleder et uberettiget fortrinn ved vurderingen. Hovedområder som betraktes som fusk er: bruk av ulovlige hjelpemidler, ulovlig samarbeid mellom enkeltpersoner eller grupper, plagiat og manglende eller feilaktig kildebruk slik at teksten framstår som kandidatens egen.

Oppdages fusk eller forsøk på fusk når opplæringen foregår på jernbaneskolen, skal dette straks rapporteres til fagsjef for toglederopplæringen ved Norsk Jernbaneskole. Fagsjef for toglederutdanning rapporterer hendelsen videre til togleders leder. For lokal opplæring ved trafikkstyringssentralen rapporteres det til togdriftsleder. Kandidaten utelukkes fra videre deltakelse i eksamen.